Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2024/2895

21.11.2024

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2024/2895,

20. november 2024,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2073/2005 *Listeria monocytogenes*'e osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta, ([1]) eriti selle artikli 4 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 2073/2005 ([2]) on teatavate mikroorganismide suhtes kehtestatud mikrobioloogilised kriteeriumid ja rakenduseeskirjad, mida toidukäitlejatel tuleb järgida seoses määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklis 4 osutatud hügieeni üld- ja erinõuetega.

(2) Eelkõige on määruses (EÜ) nr 2073/2005 sätestatud toiduohutuskriteeriumid, millega määratakse kindlaks toote või toiduainepartii vastuvõetavus ja mida kohaldatakse turule viidud toodete suhtes. Kõnealuses määruses on sätestatud toiduohutuskriteeriumid seoses *Listeria monocytogenes*'ega, mis on oluline toiduga leviv patogeen ja kujutab endast kokkupuutega seotud kõrge suremusmäära tõttu olulist rahvaterviseriski. Värskeimas aruandes zoonooside kohta ([3]) täheldas Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet"), et 2022. aastal oli inimestel esinenud listerioosijuhtude arv liidus 15,9 % suurem kui 2021. aastal ning toidutekkelistest *Listeria monocytogenes*'e puhangutest põhjustatud surmajuhtumite arv 2022. aastal oli liidus viimase kümne aasta jooksul toiduohutusametile teatatud arvudest üks suurimaid. Võttes arvesse listerioosijuhtude kasvu liidus, on oluline, et *Listeria monocytogenes*'ega seotud toiduohutuskriteeriumidega oleks tagatud tarbijate kõrgetasemeline ja järjepidev kaitse kogu toidutarneahela ulatuses.

(3) Toidu kaudu listerioosi nakatumise riski mõjutavad nii tarbija individuaalne vastuvõtlikkus kui ka see, kas saastunud toit aitab kaasa *Listeria monocytogenes*'e arvukale paljunemisele. Imikud ning tarbijad, kelle immuunsüsteem on nõrgenenud haiguse või muu meditsiinilise seisundi tõttu, on *Listeria monocytogenes*'e suhtes väga vastuvõtlikud ega tohi seda patogeeni ükskõik millises koguses sisaldava toiduga kokku puutuda. Muude tarbijate puhul on teaduslikult tunnistatud, et tervist võib kahjustada ainult sellise toidu tarbimine, milles *Listeria monocytogenes*'e sisaldus on üle 100 cfu/g. Seepärast kujutavad kõik valmistoidud (v.a imikutoit ja meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit), mis võivad oma säilivusajal võimaldada *Listeria monocytogenes*'el paljuneda sisalduseni üle 100 cfu/g, endast tundlikku toidukaubagruppi, millele tuleks riski vähendamisel keskenduda.

(4) Määruse (EÜ) nr 2073/2005 kohaselt ei tohi *Listeria monocytogenes*'t leiduda 25 g valmistoidus, milles *Listeria monocytogenes* paljuneda võib (v.a imikutoit ja meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit), enne kui toit on viidud selle tootnud toidukäitleja vahetu kontrolli alt välja, kui kõnealune toidukäitleja ei suuda pädevale asutusele piisavalt tõendada, et kogu asjaomase toidu kõlblikkusaja jooksul ei ületa *Listeria monocytogenes*'e sisaldus selles 100 cfu/g. Määruses (EÜ) nr 2073/2005 ei ole siiski sätestatud kriteeriumit, mida kohaldada kõnealuse toidu suhtes siis, kui see on selle tootnud toidukäitleja vahetu kontrolli alt välja viidud, kuid ei ole veel võimalik tagada, et sisaldust 100 cfu/g selle toidu kõlblikkusaja jooksul ei ületata.

(5) Selleks et tagada rahvatervise ühetaoline kaitse sellise valmistoidu (v.a imikutoit ja meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit) tootmisest turustamiseni, milles *Listeria monocytogenes* paljuneda võib, tuleks toiduohutuskriteeriumit „*Listeria monocytogenes*'t ei ole 25 g-s avastatud" kohaldada alati, kui kõnealust toitu viiakse turule selle kõlblikkusaja jooksul ja selle tootnud toidukäitleja ei ole suutnud pädevale asutusele piisavalt tõendada, et toidu kõlblikkusaja jooksul ei ületa *Listeria monocytogenes*'e sisaldus 100 cfu/g.

([1]) ELT L 139, 30.4.2004, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/852/oj.
([2]) Komisjoni 15. novembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2073/2005 toiduainete mikrobioloogiliste kriteeriumide kohta (ELT L 338, 22.12.2005, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2073/oj).
([3]) https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.8442.

(6) Selleks et anda ettevõtjatele piisavalt aega kohandada oma tavasid ja töökorda uue nõudega, ei tuleks käesolevat määrust kohaldada enne 1. juulit 2026.

(7) Määrust (EÜ) nr 2073/2005 tuleks seepärast vastavalt muuta.

(8) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. juulist 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. november 2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa 1. peatükki (Toiduohutuskriteeriumid) muudetakse järgmiselt.

1) Kanne 1.2 asendatakse järgmisega:

Toidu liik	Mikroorganismid / nende toksiinid, metaboliidid	Proovivõtukava		Piirmäärad		Analüütiline standardmeetod	Kriteeriumi kohaldamise etapp
		n	c	m	M		
„1.2. Muud valmistoidud kui imikutele ja meditsiiniliseks eriotstarbeks ette nähtud valmistoidud, milles võib paljuneda *L. monocytogenes*	*Listeria monocytogenes*	5	0	100 cfu/g (*)		EN/ISO 11290-2 (**)	Kõlblikkusajal turule viidud tooted
		5	0	Ei ole avastatud 25 g-s (***)		EN/ISO 11290-1	Kõlblikkusajal turule viidud tooted

(*) Kriteeriumi kohaldatakse siis, kui valmistaja suudab pädevale asutusele piisavalt tõendada, et toidu kõlblikkusaja jooksul ei ületa L. monocytogenes'e sisaldus piirmäära 100 cfu/g. Käitleja võib määrata protsessi ajal vahepealsed piirmäärad, mis peavad olema piisavalt madalad selle tagamiseks, et kõlblikkusaja lõpul ei ületataks piirmäära 100 cfu/g.

(**) 1 ml inokulaati 140 mm läbimõõduga Petri tassil või kolmel 90 mm läbimõõduga Petri tassil.

(***) Kriteeriumi kohaldatakse toodete suhtes enne, kui toode on viidud selle tootnud toidukäitleja vahetu kontrolli alt välja, juhul kui toidukäitleja ei suuda pädevale asutusele piisavalt tõendada, et toidu kõlblikkusaja jooksul ei ületa L. monocytogenes'e sisaldus piirmäära 100 cfu/g.“

2) Märkustes kontrollitulemuste tõlgendamise kohta asendatakse kanne „*L. monocytogenes*'e esinemine valmistoitudes, kus võib areneda *L. monocytogenes* enne, kui toiduaine on viidud selle tootnud toidukäitleja vahetu kontrolli alt välja, juhul kui toidukäitleja ei suuda tõendada, et toode ei ületa kõlblikkusaja jooksul 100 cfu/g piirmäära, on:

— rahuldav, kui kõik mõõdetud väärtused näitavad bakteri puudumist;

— mitterahuldav, kui bakter on avastatud ükskõik millises prooviühikus.“

järgmisega:

„*L. monocytogenes*'e esinemine valmistoitudes, kus võib areneda *L. monocytogenes*, juhul kui toidu tootnud toidukäitleja ei suuda pädevale asutusele piisavalt tõendada, et toidu kõlblikkusaja jooksul ei ületa *L. monocytogenes*'e sisaldus piirmäära 100:

— rahuldav, kui kõik mõõdetud väärtused näitavad, et bakterit ei ole avastatud üheski prooviühikus;

— mitterahuldav, kui bakter on avastatud ükskõik millises prooviühikus.“